

FLIRT MET DE DOOD



door ROB HAMMINK

De koude bijt tot diep in het vermoeide bot, meegezeulde zuurstofflessen moeten de geest op peil houden. Het waait en de zon strooit meedogenloze melanomen uit. Tenen zijn afgevroren. O ja, en het eten is bijna op. Ieder normaal mens zou zich diep ongelukkig voelen, maar niet de groep bergbeklimmers. Waar is waar, het is zwaar, maar dit is dé kick waar ze soms jaren naartoe hebben geleefd. Weer een top bereikt, weer een bewijs dat je leeft. Volgende graag. Liefst moeilijker.

Bergen namen dit jaar meer dan ooit wraak op hun beklimmers. De natuur bewees deze zomer uiteindelijk sterker te zijn. De navrante opsomming begint in juli toen de Almeerse huisarts Piet Germs met zijn kinderen fataal in het Alpenraaijn stortte. Daarna hadden we het drama op de Killer Mountain, de K2, waar de Nederlanders Wilco van Rooijen en Cas van Gevel, tijdens de afdaling van de acht kilometer hoge Himalayareus, voor hun leven vechten. En begin deze week

kwam een Nederlander om in het diabolische Alpenmassief Monta Rosa.

„Toch bieden mensen tot op grote hoogte weerstand tegen die alles beheersende natuur. Soms niet eens bewust mee.” Dr. Susanne Piët herinnert zich die ene vrouw tijdens een Elfstedentocht. „Haar neus was bijna afgevroren en ze diende zeer acuut behandeld te worden. Toch wilde ze dat niet. Ze moest en zou, met gevaar voor eigen leven, de finish halen. Ik stond erbij en

De één vindt het spannend om een nieuwe zak chips te openen, de ander rust niet voordat hij op de top van een onneembare berg heeft gestaan. Kicks. Waarom flirtten sommigen mensen zo met de dood? Wat is dat voor een vreemd fatalisme? Steeds vaker blijft het niet eens bij een flirt. Bergen eisten de afgelopen maanden opmerkelijk veel doden, waaronder Nederlanders. Ook deze week bleek een Italiaanse berg sterker dan zijn beklimmer. Over een grimmige strijd met het ego.

AMSTERDAM, zaterdag

keek ernaar. Voer voor psychologen. Als de uitdaging groter blijkt dan het kunnen, komt de mens soms in een trance. Hij raakt betoverd en gefixeerd en weet eigenlijk niet meer wat hij doet. Die sensatie kan verslavend zijn.”

Gefascineerd

Doctor Piët is gepromoveerd op *Loon van de Angst* zoals de titel van haar dissertatie heet. Ze raakte gefascineerd in het 'hoe' en vooral in het



■ Gehavend, maar nog in leven. Op het nippertje. Bergbeklimmers Cas van Gevel (rechts) en Wilco van Rooijen overleefden begin augustus de Killer Mountain, de K2.

FOTO: ANP



■ Dr. Susanne Piët is gefascineerd door mensen (meestal mannen) die de ultieme kick willen beleven. Ze schreef er een meeslepend proefschrift over.

FOTO: BERT WIERINGA

Psychologe weet waarom sommigen verslaafd raken aan kicks

‘waarom’ mensen grenzen opzoeken en daaroverheen willen. Niet verwonderlijk blijven meer mannen dan vrouwen te lijden onder die zelfvernietigende grensverlegging. „Ik heb me verdiept in de zuivere doelgroep. Dus niet in degenen die kicks beleven omdat ze er daarna lezingen over kunnen geven of foto's kunnen verkopen. Vele honderden van hen, van deze stille onbekende groep waaghalzen, vinden jaarlijks de dood.”

„Het begint met de oppervlakkige beleving, de kick, maar daarmee ben je er niet. De motivatie is gecompliceerder en noem ik liever de Gouden Kickformule. Of liever: ik behaal mijn doel, dus ik besta. Die diepe wens is blijikbaar nodig in een bijna risicoloze maatschappij. De berg zelf is maar een metafoor voor de uitdaging. Je hebt ook mensen die een oceaan overroepen. Wat ze allen gemeen hebben? Ze zijn zonder uitzondering eigenheimers, niet in de wieg gelegd voor teamsporten en met name vaak mannen met een exacte achtergrond. De problemen ontstaan juist vanwege deze onverenigbare karaktertrekken en het extreme doel zelf. Zo'n enorme berg is vaak niet alleen te beklimmen, dus ben je met een team. Dat levert spanningen en dus gevaar op.”

Veel is al gedaan, dus grenzen worden meer en meer verlegd

overzien zijn, zijn populair bij de tweede groep.”

Narcistische groep

Opmerkelijk is dat de vijfde groep steeds groter wordt. De zogenoemde narcistische groep, die in deze egotijd bewonderd wil worden. Een van de meest actuele angsten die mensen vandaag de dag hebben, is juist de angst buitengesloten te worden. Ook daarom is er een groeiende behoefte om het lef te hebben om jezelf, in al je authenticiteit, met plezier op de kaart te zetten. Grensverlegging dient vooral dat doel.”

Martin Fickweiler (31) is waarschijnlijk zo'n zuivere, rasechte avonturier uit de eerste categorie. Hij zet in stilte ongelooflijke prestaties op zijn naam. De sympathieke big wall klimmer uit Rotterdam deinst eigenlijks nergens voor terug. Hij hangt wegens stormen soms dagen in zijn tentje aan een bergwand met een gapend gat van duizend meter onder zich. Met nog steeds groot respect herinner ik me onze tocht van bijna een maand door de diepste jungle van Suriname, zoekend naar de nog nooit beklommen berg: Duivelsei. Waar de bosnegers bang waren voor de

roverkarpers (lokaal bekend als Anjumara's) daar sprong Fickweiler zonder vrees de watervallen af.

Controle

Je zou bijna het cliché, 'Wat is jouw Geheim', op hem loslaten. „Ik wil eerst iets rechtzetten. Klimmen gaat veel minder over gevaar dan nu wordt gedacht. Het gaat namelijk voornamelijk over controle. Als ik klim of op expeditie ben, heb ik het gevoel dat ik leef, dat ik veel meer in contact met mezelf ben”, aldus Fickweiler die in zijn dagelijkse onderhoud voorziet als installateur van zonweringen. „Een kick is voor mij een ander woord van een ultieme beleving. Het gaat voor mij niet om het gevaar. Het gaat mij vooral om die controle. Ik zoek ook niet de hoogste of de gevaarlijkste berg. Ik wil mijn eigen lichamelijke en geestelijke grenzen kennen en zo groeien. Als ik klim of reis, beleef ik alles bewuster en intenser.”

Volgens Piët is de emotie angst voor avonturiers de lekkerste emotie die er bestaat, mits je hem in de hand kunt houden. Fickweiler staart bedachtzaam over het vlakke polderland. „Ja, het is lekker om te ervaren dat je leeft. Ik leef liever zestig intensieve jaren dan dat er negentig geuisloos aan me voorbij gaat.”

SOIGNÉ

Mr. Raab sloeg de diverse gasten opletten gade. Hij was door de zeer voorkomende en hoffelijke Frank, chef van het bedienend personeel, strategisch geposteerd aan een tafeltje in het midden van het kleine, maar elegante restaurant. Op gezette tijden laat de raadsman zich tussen de rechtszittingen door schandelijk verven door chefs de cuisine, die het koken tot een kunst hebben verheven wat niet verward mag worden met gekunstelde maaltijden die hooguit het oog kunnen bedriegen, maar niet de fijnzinnige smaakzin van de geoeffende liefhebber van eerlijk en verijnd eten.

Honger is een kwade raadsman - Malesuada fames -, aldus Vergilius. Tegen beter weten in vatte mr. Raab dit spreekwoord maar al te graag letterlijk op. Ten behoeve van zijn cliënten welteverstaan. Zij zijn immers niet gebaat bij een kwade raadsman, zodat hij zich beroepshalve genoodzaakt ziet zijn honger te stillen.



RECHT VOOR 'N RAAB

Mr. M. MOSZKOWICZ

len. En de Orde van Advocaten schrijft niet voor dat daartoe een kroket of frikadel genuttigd moet worden.

Vandaar dat mr. Raab ditmaal gekozen had voor een met veel gevoel voor subtiele nuances bereide maaltijd die opviel door zijn puurheid en eenvoud. Geen geveinsde eenvoud, want dat is verijnd bedrog, had de raadsman bedacht zonder te beseffen dat een zekere mate van beroepsdeformatie aan deze gedachte debet was.

De wijze waarop Frank en zijn team hun gasten tegemoet traden, deed de advocaat opnieuw realiseren, dat zelfs de meest verrukkelijke dis niet zonder een vriendelijke, hartelijke en vakkundige bediening kan. Te vergelijken met een advocaat, die behalve kundig ook attent en vriendelijk in de omgang met zijn cliënten behoort te zijn.

Mr. Raab begon zich inmiddels enigszins schuldig te voelen. Zijn gedachten waren immers niet gefocust op een juridische probleemstelling, maar nog steeds op een van de belangrijkste geneugten des levens. Hij haastte zich daarom de overige gasten van het restaurant nader in ogenschouw te nemen teneinde potentiële nieuwe cliënten te ontwaren.

Het lot bleek hem welgevalig. Een struise dame die enkele malen tijdens het eten het restaurant had verlaten om een sigaret op te steken, bleek Mr. Raab herkend te hebben. Zij kwam op hem af en vroeg of hij kansen zag om dat verschrikkelijke rookverbod ongedaan te maken of desnoods te omzeilen.

De raadsman maakte aanstalten om de dame in kwestie uitvoerig van een antwoord te voorzien, maar zag daar ijlings van af toen hij het dessert in het vizier kreeg. Hij schakelde over op een verkorte versie en zei: „Nee mevrouw, ik zie daartoe gegeven de huidige wetgeving onvoldoende kansen. Smakelijke voortzetting.” Nog nooit had mr. Raab een potentiële cliënt, laat staan een potentiële cliënte, zo snel afgepoeierd.

Een mooier compliment kon hij het restaurant met de (te) bescheiden naam 'Soigné' eigenlijk niet maken. Juridisch had het allemaal weinig om het lijf gehad, maar het lijf had er niet minder om genoten.

Bij het verlaten van de eetgelegenheid keurde de sigarettenhandelaar Mr. Raab blijk waardig. Dat was voor hem even wennen, maar compensatie daarvoor vond hij in de smachtende en gulzige blikken van de overige vrouwelijke gasten... Die waren nog in afwachting van de ongetwijfeld tongstrelende geachten van de kookkunstenaar.



Boek over invasie Engeland van Willem III leidt tot onthullende bekentenis

'Britten plunderden HOLLANDS GLORIE'

door MENZO WILLEMS

DEN HAAG, zaterdag Het hoge woord is eruit: de Engelsen hebben de Nederlandse beschaving gepikt! Doordat 'onze' stadhouder Willem III dit jaar 320 jaar geleden na een brutale invasie koning van Engeland werd, imiteerden de Britten de commerciële en wetenschappelijke kennis die de Hollanders meebrachten.

De chauvinistische Engelsen hebben de Hollandse invasie, waarvoor de toenmalige koning Jacobus II op de vlucht sloeg, altijd een beetje onder het tapijt geveegd. Ook van het jatten van de Nederlandse cultuur, van onze schilderkunst tot onze tuinarchitectuur, willen zij niet weten. Maar dankzij hun landgenote Lisa Jardine, die een boek schreef met als ondertitel 'Hoe Engeland Hollands glorie plunderde', kunnen zij de feiten nu echter niet meer verdoezelen.

„Leve koning Willem. Weg met Jacobus”. Als Willem III, nadat hij bij Torbay aan land is gegaan, met zijn 14.000 huursoldaten en 7000 Engelse, Schotse en Franse vrijwilligers door Zuid-Engeland trekt op weg naar Londen, wordt hij in elk dorpje hartstoechtelijk toegejuicht door de bevolking. Zijn secretaris Constantijn Huygens junior, de zoon van de grote staatsman en dichter die in het gevolg van Willem de invasie meemaakt, beschrijft de triomfantelijke intocht: „Er waren zelfs mensen die de prins en zijn entourage appels gaven en er was een oude dame die hem opwachting met een fles met honingdrank en Zijne Hoogheid een glas wilde inschenken.”

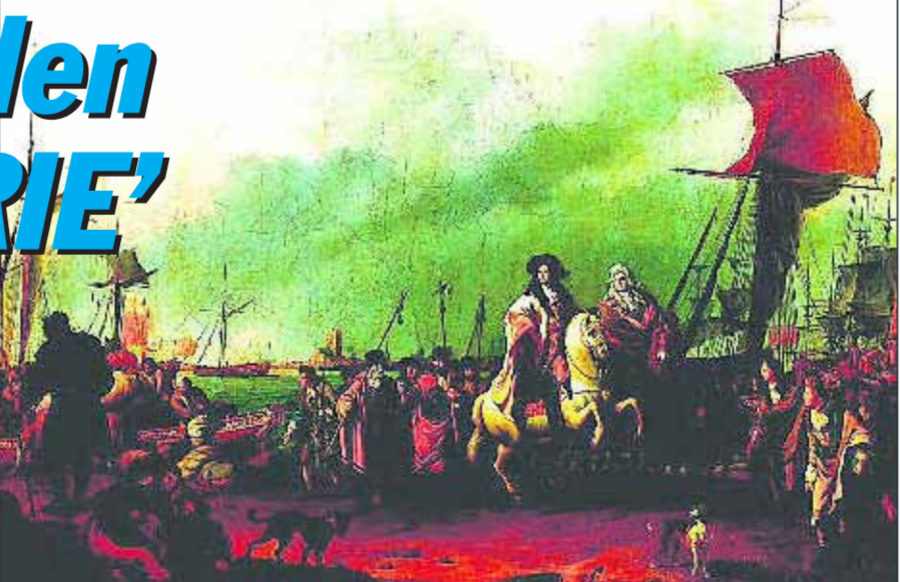
Geen leger

Willems schoonvader Jacobus II, de koning van het failliete Engeland, heeft geen fatsoenlijk leger om de Hollandse invasie tegen te houden en neemt de benen. En zo kan de Nederlandse stadhouder in november 1688 zonder veel moeite Londen innemen

en bezet houden. In Engeland staan de gebeurtenissen van 1688 bekend als de 'Glorieuze Revolutie': Willem, daartoe uitgenodigd door de Engelse adel, zette de absolutistische koning Jacobus af en herstelde de rechten van het parlement, de machtsbasis van de edelen”, zo luidt de officiële lezing. Dat er een invasie die zijn weerga in de Britse geschiedenis niet kent aan vooraf is gegaan, wordt in de Britse geschiedenisboekjes liever niet verteld. De Hollandse stadhouder heeft namelijk meer redenen voor zijn machtsgreep dan alleen de Engelse adel te helpen.

De katholieke Jacobus II staat namelijk op het punt met zijn Franse geloofsgenoot Lodewijk IV een bondgenootschap tegen de protestante Verenigde Nederlanden te sluiten. Door de invasie in Engeland weet Willem III omsingeling van de republiek te voorkomen. Ook dynastieke belangen spelen mee, want door Jacobus met steun van de adel af te zetten, kan diens oudste dochter, Willems vrouw Maria Stuart, de vrijgekomen Engelse troon claimen. Vervolgens dwingt de Nederlandse stadhouder de Engelse edelen in het Hogerhuis om hem dan ook als koning te aanvaarden. Uit angst dat dit machtsvacuüm een nieuwe burgeroorlog tot gevolg zal hebben, geven de lords toe.

Het nieuwe koningspaar brengt een hele Hollandse entourage mee naar de overkant van het Kanaal. Hiermee neemt de invloed van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden op de Engelse cultuur nog meer toe. De spil waarom deze kruisbestuiving



■ Stadhouder-koning Willem III op een schimmel na de aankomst van de vloot in Torbay.

LUDOLF BACKHUYSEN, KONINKLIJK KABINET VAN SCHILDERIEN MAURITSHUIS

draait, is volgens schrijfster Lisa Jardine Constantijn Huygens senior. Deze geleerde anglofiel, die liefst 91 jaar is geworden en vrijwel de gehele zeventiende eeuw heeft geleefd, is secretaris van stadhouder Frederik Hendrik en daarna van diens zoon Willem II. Door zijn omgang met de Engelsen in de Nederlanden, onder wie de Engelse ambassadeur Sir Henry Wotton, komt hij veel aan de andere kant van de Noordzee, waar hij ook landerijen vergaart. Ook brengt hij Nederlandse kooplieden in contact met het Engelse hof, zoals de Antwerpse kunst- en juwelenhandelaar Gaspar Duarte en introduceert schilders, zoals Rubens en Lievens, droogmakers, zoals Cornelis Vermeyden en tuinarchitecten, zoals André Mollet.

Belastingen

Ook brengen Willem III en zijn gevolg rijkelijk gevulde geldbuidels naar het in die tijd straatarme eiland. De stadhouder neemt de rijkdommen van de Oranjes mee, terwijl alle Nederlandse handelshuizen zich in Londen vestigen. Hierdoor worden de administratieve en zakelijke systemen van de Nederlanden langzaam maar zeker ook in Engeland ingevoerd. Zo worden er na 1688 op de Britse eilanden naar Nederlands voorbeeld belas-

Het boek van Lisa Jardine is bij de Arbeiderspers verschenen onder de naam 'Gedeelde Weelde'. De oorspronkelijke Engelse titel, die bij Harper Press is uitgegeven, is echter veel uitdagender: 'Going Dutch. How England plundered Holland's Glory'.